

# HØSTGILDE PAA ALGISTRUP OG ANDRE FOLKEMINDER

Ved Christian Olsen, Torpelund

---

I November 1925 besøgte jeg vor tidligere Nabo, Boelsmand Hans Nielsen og Hustru, Maren Sofie. For nogle Aar siden solgte de deres Ejendom i Kaltred og flyttede til Eskebjerg, hvor de boede i et pænt nyt Hus. De var glade og tilfredse over, at de kunde klare sig selv og ikke behøvede at ty til Nutidens demoraliserende Understøttelser.

»Vi forstaar slet ikke disse Tider, hvor det ligefrem er en Dyd at tage imod Hjælp og en Last at kunne klare sig selv og spare sammen til Alderdommen«, sagde Hans Nielsen, idet han bad mig sidde ned. »Men Gudskelov at Moder og jeg altid har sat en Ære i at klare os selv. Kan De sige mig, hvordan det skal gaa dem, der er unge nu, naar de bliver gamle? De er ikke vant til at spare. Kan eller vil de ikke arbejde, ja, saa faar de Hjælp i alle Ender og Kanter, men til den Tid vil der ikke være nogen, fra hvem man kan tage Pengene — nej, saamænd vil der ej. Og spare op til sin egen Alderdom er der ingen, der gør i Tider, hvor det at lægge Penge op næsten er en Forbrydelse — saa er man jo Kapitalist.«

»Ja, de gamle Dage, hvor Flid, Nøjsomhed og Sparsommelighed sad i Højsædet, var meget bedre og sundere, lad os hellere tale om de Tider. Jeg vil saa gerne høre noget fra gamle Dage. Hvor stammer De egentlig fra, Fru Nielsen?«

Og medens Ilden buldrede i den blanke Kakkelovn og gjorde det godt at være inde i den hyggelige og propre Stue, sad Maren Sofie i sin Lænestol og strikkede, og hun fortalte:

»Min Farfader hed Jacob Sørensen. Farmoder hed Dorthe. De boede paa »Aasen« i Faarevejle Sogn.

Morfader hed Lars Madsen. Han var født i Vejleby 1799, og Mormoder hed Ane Kirstine Olsdatter. Hun var født i Eskebjerg i Dagene omkring Mikkelsdag i 1797.

Mormoder kunde huske »Udflytningen«. Hendes Far skulde flytte fra Eskebjerg til Kulbjerg, hvor de fik et Hus under Algistrup paa 3 Tdr. Land. Mormoder kunde huske, at hun ved den Lejlighed maatte bære sin yngre Søster hele Vejen.

Morfader blev »Udrider« paa Algistrup. Han havde bl. a. det Arbejde, at han skulde ride ud og slaa paa deres Porte, der skulde paa Hoveriarbejde.

Den Gang huserede »Engelskmanden« jo voldsomt i disse Farvande; overalt var der Strandvagter. Mormoder sagde saa tit:

»Den Gang Engelskmanden var herinde med »Skægge«<sup>1)</sup>, da gnækkede den, saa baade Mure og Vægge revnede«.

Mormoder havde en Tøs i Pleje, og hun sagde: »Engelskmanden skod min Fader«.

Om Morgenen bad Mormoder en Bøn, der begyndte saaledes:

Der gaar et Baand om dette Hus.  
Hvem bandt det?  
Det gjorde Jesus med sin Haand.  
Hvem sang Salmen?  
Det gjorde Jomfru Marie.  
Jomfru Marie stod med  
Bogen i sin Haand  
og Jesus paa sin Arm.

---

<sup>1)</sup> Formentlig Navnet paa en Kanon (eller Skib).

Her maa ingen Tyv paa Taget gaa.  
 Her maa ingen Ulv bag Døren staa.  
 Gud bevare Ild og Hus.  
 Gud bevare baade ude og inde.  
 Gud bevare baade Mand og Kvinde.

Bønnen læses tre Gange om Morgenen, før man opstaar.

Min Fader, Hans Jacobsen, blev født 1823, han døde den 26. Oktober 1911. Moder hed Kirsten og var født i Kulbjerghusene 1828. Hun døde ogsaa i 1911.

Mine Forældre maa være blevet gift henimod 1850, for min Fader maatte som nygift i Tjenesten. I Aaret 1850 laa han i Frederiksværk. Han var Sygepasser og var for Resten saa snild til at læge Saar. Medens han laa derinde, lærte han en Masse Viser, mest Soldatervisere. Dem skrev han saa op og sendte hjem til sin unge Kone, saa hun ogsaa kunde lære dem.

Tiden gik jo bedre, naar der blev sunget.

Jeg har her en lille Bog med de Viser, som Fader sendte Moder. Iblandt dem er der saadan en morsom Friervise. De maa gerne tage Bogen med hjem og skrive den af.

Jeg tror nok, at det var i 1866, at Etatsraad Lemvigh overtog Godset Algistrup. Etatsraaden havde været Læge, men praktiserede selvfølgelig ikke længere, dog kunde det hælde, at han gik ud og saa til Godsets Folk, naar de var syge, men det var mest i hans yngre Aar.

Fader, der var Hjulmand paa Algistrup, boede i Kulbjerghusene. Jeg blev født 1852.

De kan tro, at der var Arbejde nok, det er der for Resten endnu, naar bare Folk vil tage fat i det Arbejde, som byder sig til. Jeg maatte være med i Høsten paa Algistrup. Naar vi var ude at binde, gjaldt det om at rubbe sig, naar man var ved at faa opbundet; thi det var saa flovt at komme til at binde det sidste Neg. Ja, det var lige meget enten det var Rug, Hvede, Byg eller Havre, men jeg tror dog nok, at det var værst at komme til at binde det sidste Havreneg, der kaldtes »Havrekællingen«. (De andre

kaldtes Rug-, Hvede- eller Kornkællingen.) Den, der kom til at binde Havrekællingen, blev til Spot og Spe. Havrekællingen, eller det sidste Neg, blev altid bundet, saa det kom til at ligne en Kvinde (aldrig en Mand). Først Baandet om Midten, saa blev der trukket en Visk Straa ud af Toppen ved hver sin Side, det var Armene. Resten af Toppen blev til Hovedet, det blev der vevlet (viklet) et Baand om af Straa, der hvor Halsen skulde være.

Naar vi kørte ind, og vi kunde se, vi kunde blive færdige den Dag, læssede vi ikke saa meget paa Vognene; thi der skulde være Plads til hele Høstmandskabet. De kan rigtignok tro, det var et smukt Syn at se alle de mange Vogne med de smukt pyntede Heste. Overalt paa Seletøjet var der anbragt straalende Efteraarsblomster, f. Eks. Georginer — der var ogsaa Aspargesgrønt. Den forreste Vogn var forspændt med Kørehestene, den kørte Frk. Lemvigh selv, ved sin Side havde hun i de senere Aar Kuskens, bagi sad Frk. Harpöth<sup>1)</sup> (Doktorens Datter i Snertinge) og Spillemanden. Det var for Resten saa morsomt, for der var et Par af Hestene, der kunde huske, at de havde været paa'en før, for de blev saa glade og morede sig aabenbart kongeligt ved hele Forestillingen. Den anden Vogn blev kørt af Forkarlen; i denne Vogn blev ogsaa Havrekællingen anbragt, en af Karlene sad og holdt hende, saa hun rigtig kunde præsentere sig. Derefter krøb alle Arbejderne, Mænd, Kvinder og Børn, under meget Halløj op i de andre Vogne. Det hændte for Resten en Gang, at en af Kuskene tog for kort Sving, da han fra Marken skulde dreje ud paa Vejen, Vognen væltede, og hele Mandskabet røg paa Hovedet i Grøften, heldigvis skete der ikke noget.

Og saa gik det med fuld Fart op imod Gaarden. Forrest kørte, som sagt, Frk. Lemvigh med Dannebrog ved sin Side. Spillemanden bag i Vognen blæste muntre Melodier

---

<sup>1)</sup> Senere gift med Dr. Tulinius i Snertinge.

paa Hornet, og bagefter rumlede de 7—8 andre Høstvogne. Naar Frk. Lemvigh slog Knald med Pisken, og Hestene blev øjsens, sagde Spillemanden til Frk. Harpøth: »Er De bange?« Men Frk. Harpøth var ikke bange, naar Frk. Lemvigh var Kusk; thi dygtigere Kusk end hende skulde man lede om vidt og bredt, og det hvad enten det gjaldt om at køre med to eller fire Heste.

Lidt før det smukke Optog naaede Gaarden, holdt Frk. Lemvigh, Hornblæseren skulde af; thi han skulde staa oppe midt i Gaarden og modtage Vogntoget med Musik. Naar Hornblæseren var kommet op i Gaarden, slog Frk. Lemvigh et Knald med Pisken, og saa rullede hele Optoget ind gennem Porten, medens Hornblæserens gjaldende Fanfarer lød. Vi kørte Gaarden tre Gange rundt, og hver Gang vi kørte forbi Gangdøren, hvor Familien stod, raabte vi Hurra af Hjertens Lyst.

Om Aftenen var der saa et lille Gilde med skaaret Smørrebrød, Snaps og Kaffe med Æbleskiver, bagefter blev der danset lidt.

Se det var nu kun det lille Høstgilde, det var en festlig Afslutning paa Indbjergningen af Markens Afgrøder. Nej, saa skulde De bare se det store Høstgilde — det var vel nok Gilde det!

Se, det store Høstgilde blev altid holdt den sidste Lørdag i Oktober; det var meget betænksomt af Etatsraaden, at det skulde være en Lørdag, for saa havde vi jo hele Søndagen til at hvile og sove ud i oven paa Gaarsdagens Strabadser.

Etatsraaden mente, vistnok med Rette, at fik Karlene Lov til at bede en Pige og Pigerne en Karl med til Høstgildet, kunde der let komme Rivaliseringer og andet kedeligt ud af det. Derfor var der paa Algstrup den Ordning, at hver af Godsets Karle maatte bede en anden Karl med, og hver Pige maatte bede en Pige, og det var nu en god Ordning. Husmændene og deres Koner blev ogsaa bedt med, derimod ikke Børnene. Etatsraaden, der jo havde

været Læge, mente ikke, at det var rigtigt at tromme alle disse Børn sammen. Blot et af dem led af en eller anden Børnesygdom, kunde det smitte alle de andre. Desuden kunde Forældrene ogsaa bedre mere sig, naar de ikke hele Tiden skulde passe paa Børnene, for være glade og mere sig, det skulde de. Det var jo en Glædens Dag.

Etatsraaden bad aldrig sine Omgangsfæller med til Høstgildet. Han syntes, at ved dette gilde, der helt og holdent var Gaardens Folks, skulde de, uden at føle sig generet eller trykket af fremmedes Nærværelse, rigtig kunne folde sig ud, mere sig og være glade. Det var saa fint tænkt af Etatsraaden. Kun Frøken Harpöth, der var Veninde med Frk. Lemvigh og kendt af alle Folkene, samt enkelte andre, fik Lov at komme med.

Ved Ettiden kom Gæsterne, der kunde vel være en 50—60 Stykker —, og de gik straks til Middagsbordene. Der var dækket meget smukt inde i den store Stue. Overalt var der pyntet med Blomster: Georginer, Asters, broget Løv og Aspargesgrønt. Naar alle var kommet til Sæde, blev Middagen serveret. Det var Oksekødsuppe med Boller med Korender i, bagefter Oksesteg med Sovs og Kartoffler. Da Pigerne jo havde nok at gøre ude i Køkkenet med at øse op, skære ud o. lg., var det Karlene, der, iført hvide Forklæder, vartede op, de kunde ordentlig sno sig med de store, tunge Fæde.

Efter Middagen fik de Kaffe med Kandis. Derefter blev Staldene beset, eller der blev spadseret i den store, smukke Have. Dansen begyndte tidlig, allerede Kl. 3. I den store Stue var der lavet en lille Tribune, hvor de tre Spillemand tog Plads, den ene af dem var Jens Peder Dideriksen fra Eskebjerg, og da han var en skrap Spillemand til at spille for (primo), var det intet Under, at der blev danset med Liv og Lyst. De kan tro, at Frk. Lemvigh mange Gange maatte rubbe sig for at komme over i Dansesalen og føre Dansen op med Forkarlen. Saadan hørte det sig til, og paa Algistrup var der ingen, der brød Traditionen.

De kan rigtignok tro, at der blev danset: Sextur, Pirrevals, Oksekov, Kontrasejre og alle de andre gode gamle Danse, som der sandelig var mere Musik i end i dem, der bruges nu. De lyder jo, som en Hund, der hyler, medens een staar og slaar paa et Par Spande.

Der blev danset til Kl. 5, hvorefter der blev serveret skaaret Smørrebrød. De kan nok forstaa, at det var et stort Arbejde at smøre de mange Stykker til alle de Mennesker, der paa denne Gildesdag havde Appetitten i Orden og som baade kunde og vilde sætte noget ned.

Aldrig saa snart var Maaltidet forbi, før der atter blev taget fat paa Dansen, der gik lige til Klokken var 8½. Til dette Klokkeslæt var alle de Karle og Piger bedt, som Gaardens Folk havde Lov til at bede.

Nu blev der atter stort Maaltid. Denne Gang var det Risengrød og Klipfisk. Ja, var det ikke utroligt, at vi atter kunde spise.

Og saa begyndte Dansen igen. Nu da Gæsterne var sammenspist og sammenrystede, forsvandt alt det generte, og jeg skal lige love for, at der nu blev danset med Fynd og Klem. Musikanterne sled i det, saa Sveden trillede. Selv om Etatsraaden betalte for Musikken, gav Karlene ogsaa Spillemandene noget, vel som Gengæld for den »Villighed«, de gjorde ved at spille en eller anden bestemt Dans som var Karlens Bravurnummer, og som han gerne ville sejle aved om i med den Pige, han elskede.

Inde i Stuen ved Siden af, hvor Dansen gik, sad nogle af de gamle, og dem, der ikke deltog i Dansen, og spillede Kort.

Kl. 12 blev der Pavse. Der blev baaret store Beholdere med Punsch og Æbleskiver ind. Og saa blev Talerne holdt. Naar Etatsraaden af en eller anden Grund ikke kunde være nærværende, holdt Frk. Lemvig Talen til Folkene. I jævne, men hjertelige Ord holdt hun en smuk Tale, hvori hun takkede hver især for den Indsats, de havde gjort. Det blev der drukket en Skaal paa og »Og dette skal være«

o. s. v. Naar der var talt det, der skulde tales, og hver Tale var skyllet ned med Punsch og Æbleskiver og »Og dette skal være«, blev der atter danset.

De kan rigtignok tro, at Jens Peter Dideriksen og hans Hjælpere nu tog fat og det med fornyet Kraft. Med Liv og Lyst gik Dansen, saa det gungrede i Gulvet hele Natten. De kan tro, Frk. Harpöth fik moret sig, hun dansede, saa hun, da vi holdt op ved Firetiden, havde store Huller i Skoene.

Forinden hver gik til sit, fik vi atter Kaffe, ja hvad synes De? Jeg siger altid, at den, der ikke har været til Høstgilde paa Algistrup i de gode gamle Dage, han ved ikke, hvad et rigtigt Høstgilde er, og saa saa pænt og nobelt det altid gik til.

Og saa er det saa sørgeligt at tænke paa, hvordan et andet Høstgilde der paa Gaarden endte, ja, det er nu mange, mange Aar siden. Ejeren af Gaarden hed Barner, og han havde en Datter. Tænk Dem saa bare, at en Aften, ligesom Dansen gik og Musikken lød, gik hun ud i Haven og druknede sig i et Parkhul (der er nogle, der siger, at det var i en Brønd, der nu er fyldt). Det er jo ikke til at vide, hvorfor hun gjorde det. Nogle sagde, at hun var forelsket i en af Gaardens Karle, andre, at da hun af Avispapir skulde sætte Papillotter i Haaret, fik hun pludselig Øje paa en Meddelelse om, at hendes Kæreste var død i Grækenland. Det være sig nu, som det vil, saa ligger hun nu begravet ude paa Marken i en Bakke, der hedder Portbjerg. Siden den Tid spøjte det i Haven, sagde man.

Fader havde med Kridt skrevet alle 12 Julemærker paa Bjælken i Værkstedet. Ved at holde Øje med dem kunde han saa rart holde Kontrol med, hvordan Vejret vilde blive i det kommende Aar. Naar Julemærkerne skulde »tages«, lagde Fader meget nøje Mærke til, hvordan Vejret var 1. Juledag. Saadan, som Vejret var den Dag, blev det i hele Januar Maaned. Var det Sol om Formiddagen og Regn om Eftermiddagen, ja, saa fejlede det jo ikke, at vi

fik godt Vejr i Januars første Halvdel og Regn i sidste. 2. Juledag gjaldt for Februar og saa fremdeles for alle tolv Dage.

Naar man skulde ud og se »Nytaarsny« første Gang, skulde man, hvis man da ellers ønskede at kende lidt til Fremtiden, tage Salmebogen med, og naar man saa saa »Nyet«, skulde man lade den gaa op. Gik den saa op ved en Begravelsessalme, betød det Dødsfald, men var det en Bryllupssalme, blev der Bryllup. Hvis man om Aftenen gik ud til Nyet og havde Brød og Sul i Haanden, skulde man sige: »Velkommen, Nytaarsny«, saa kom man ikke til at mangle Mad i det Aar. Skete det, at vi i mit Hjem tabte et Stykke Brød paa Gulvet, skude vi tage det op og kysse det og derefter spise det.«

»Ja«, afbryder Hans Nielsen, »den Gang var der saa meget, man skulde tage sig i Vare for, og saa meget, man skulde iagttage, for at det hele kunde gaa rundt. Man havde jo ikke saa mange Læger som nu. Folk hjalp sig med kloge Mænd og Koner og med Hjemmeraad, og der var saamænd meget af det, der var godt. Jeg er barnefødt ved Snevris Skov i Vørslev Sogn. I Skoven var der flere Træer, der var groet saadan sammen, at der fremkom et stort Hul mellem Grenene eller Stammerne. Forældre, hvis Børn havde »Skæver« (Engelsk Syge), gik op i Skoven og puttede dem gennem Hullet, saa skulde de nok blive raske. Efter at Barnet var puttet gennem Hullet, blev der bundet Uldtraade omkring Grenene, vel sagtens for at »binde« Sygdommen til Træet. Jeg har dog ikke selv set det, for det foregik tidligt om Morgenen og altid i den største Hemmelighed«.

»Oppe i Daurup Skov«, begyndte nu Maren Sofie, »staar der et gammelt Egetræ. Forneden deler Stammen sig i to Stammer, der saa atter noget højere oppe gror sammen igen, saa der er ligesom et stort Hul. En Dag tog mine Bedsteforældre Moder, der som lille var daarlig i Ryggen, og gik op i Skoven med hende. Da de kom hen til Træet,

blev Moder smurt i alle Leddene med tre Slags Salve, som de havde faaet af en Klog. Den ene Salve hed »Din-Salve«. Derefter puttete de hende gennem Træet. De Klude, som de havde brugt til at gnide Moder med, blev hængt op i Træet, de maatte ikke røres af andre, for saa fik de Sygen«.

»Hjalp det saa?«

»Moder fik Ro og blev noget bedre. Den Gang hjalp Folk sig jo med de Raad og Lægemedler, man havde for Haanden. Naar f. Eks. Børn havde Skurv, skulde de vaskes i Saltvand. Der var en Familie ude i Alleshave, hvis Børn var helt fulde af Skurv, de blev vaskede i Stranden.

For Gigt er Humlevand godt. Man koger en lille Haandfuld Humle til en Flaske Vand, deraf drikkes en Kopfuld tre Gange daglig. Det gjorde min Mand, og han kom sig.

Oppe i Romperup<sup>1)</sup> boede i min Barndom Hans Piver, Søren Piver og Piver Marie (mon ikke Navnet stammer fra den Gang, Mandfolkene var i Tjenesten, Piber?) Nok er det, i deres Have groede der en gul Blomst, som jeg, da jeg gik i Skole, gned mine Vorter med. Vorterne gik skam ogsaa væk.

Et Plaster til Ligtorne, maa ikke have noget Navn. De har dem vist paa Apotekerne. Naar man skærer Havemalurt i Hakkelse til Hestene, er det godt for Tænderne og Maven. Man kan ogsaa pille Malurtfrøet af og sætte paa Brændevin, saa er det godt til Menneskene«.

»Har De aldrig hørt nogen læse over Skæver?«

»Nej! Jeg hørte en Gang een, der læste over Tandpine, men det var ikke til at forstaa. Der var jo ogsaa de Kvinder, som, naar de vilde sikre sig en smertefri Forløsning, krøb ind under en Horseham<sup>2)</sup>. Det skulle gøres hemmeligt. Blev Barnet en Dreng, blev han en Varulv, blev det derimod en Pige, blev hun en Maar (Mar), der red Kar-

---

<sup>1)</sup> Da Romperups Beboere ikke syntes om Navnet, blev det forandret til Højsted.

<sup>2)</sup> Den Ham, Føllet ligger i.

lene om Natten. Har De ikke hørt Tale om Mareridt? Det er det — sagde man da. Naar Hestene var svedt om Natten, og Mankerne filtrede sammen (spejdede = i urede), troede man, at »Maren« havde redet dem«.

»Har De aldrig hørt Tale om, at man, naar der var Forgørelse eller Uheld med Kreaturerne, gravede et eller andet levende Dyr ned i Gaarden?«

»Ja, se, da jeg var en lille Knold, tjente jeg som Hyrde-dreng i Forsinge«, sagde Hans Nielsen. »Der var der noget, som skulde graves ned i Porten. Det blev gravet ned om Aftenen, men hvad det var, ved jeg ikke. Jeg tror nok, det var et Dyr. Karlen, der kom borte fra, saa Hullet, og han sagde, at der var flere, der stod omkring det. Det var noget, Husbond lod grave ned. Han havde saadan et Uheld med sine Heste. I mange Aar mistede han baade en og to om Aaret.

Den Gang var der ikke andre Dyr læger end Sønchsen i Romperup. Hans Mødding var for Resten saa fuld af Hestekroppe — det havde ikke gaaet i vore Dage.

Den Gang jeg kom hertil, hørte jeg fortælle, at Eskebjerg Bakke<sup>1)</sup> havde staaet paa gloende Pæle, og at Trol-dene gik omkring derinde.«

»Ja«, afbrød Maren Sofie, »det er rigtig nok. Mormoder fortalte, at naar Trol-dene skulde bage, gik de ned i Byen og laante den lange Stang, som man bruger til at skubbe »Brødderne« ind i Bageovnen med.

Oppe i Bakken, »Muldhøj«, dansede Nisserne. Det kunde man se, sagde flere. Det sagde Mormoder ogsaa, og det var saamænd ikke saa underligt, at de dansede, for de var rige. En Gang blev der fundet et Guldarmaand deroppe, men det kom vist ind paa Museet, og lige i Nærheden, ved Gærdet, blev der fundet en Mand i en Grav, og han havde et stort Sværd ved sin Side.

Ovre ved Blaurbjergbakken gik en So, en Spøgelsesso,

<sup>1)</sup> Kaldes ogsaa Bavren og Kaldemigstandse (se Chr. Olsen: Fra Nordvestsjælland).

som kaldtes for »Blaurbjergsoen«. Man var bange for at møde den om Natten. Inden Mormoder blev gift med Morfader, var hun først forlovet med Sønnen fra Blaurbjerggaarden, men han døde. Det kan jo godt være, at Mormoder har set Soen, for hun talte tit om den, Folk saa jo, at den gik der, og de skulde nok vide at hytte sig for den.«

»Har De ikke hørt noget om Forgørelse, Hans Nielsen?«

»Forgørelse! Nej, det har jeg ikke. Det skulde da lige være den Gang, vor Nabo, Christen Enevoldsen, var et Ærinde ovre hos en gammel Kone i Kaltred. Hun hed Ane Dines (Faderen hed Dines). Da Christen skulde til at køre hjem, var det ham umuligt at faa Hesten ud af Stalden. Tænk Dem, saa maatte han rykke den baglæns ud. Ane Dines havde selvfølgelig gjort nogle Kunster. Ellers var det jo en regel, naar man var ude at køre, og der var gjort »Kunster«, saa man pludselig ikke kunde komme videre, at man tog det ene Hjul af og lagde det op i Vognen.«

»Ja, men saa faldt Vognen jo ned, der hvor Hjulet havde siddet.«

»Ja, hvis da ikke e en holdt op i Vognen, og det blev Vedkommende jo tvunget til ved det, at man tog Hjulet af.«

»Hvem skulde det vel være?«

»Ja, se, det er jo ikke godt at vide, men saa kunde man køre.«<sup>1)</sup>

»Har De aldrig haft Varsler?«

»Varsler! Nej, Gudskelov og Tak«, siger Maren Sofie, »selv har jeg ikke haft noget Varsel, men den Gang, da vi boede i Kulbjerghusene, kom Kristen Ols Marie en Dag ind til vort. Da hun kom ind i Stuen, udbød hun:

»Ih, der ligger jo et Par Halmstraa overkors — det betyder Dødsfald.«

Der laa virkelig ogsaa et Par Halmstraa overkors, og

---

<sup>1)</sup> Det er Djævelen, der menes, men det generer de fleste ældre sig for at sige — man er jo da heldigvis ikke overtroisk.

det har man jo nok hørt betyder Dødsfald. — Samme Dag kom der Bud om, at hendes Svigermoder var død.«

»Man siger jo ogsaa, at naar Hundene tuder, betyder det Lig«, tog Hans Nielsen til Orde. »Den Gang vi boede nede i Kaltred, havde min Nabo, Appelgren, og jeg hver sin Hund. Da den spanske Syge rasede, tudede de to Hunde, saa det var noget saa voldsomt. Naar den ene holdt op, tog den anden fat. Der var flere Lig i Kaltred, og i Sognet var der ni Lig paa een Gang. Da Sygdommen endelig langt om længe holdt op, tav Hundene.

Naar Uglen hujer, betyder det Uvejr, jeg kan ikke huske, hvad der er i Vejen med ham, naar han skriger.

Min Moder sagde altid, naar Katten rev i Træerne: »Nu faar vi snart Storm«, og det slog ogsaa til.

Klør Næsen, faar man næsvise Fremmede.

Hikker man, er der nogen, der taler om Een.

Naar nogen nøs, sagde man: »Gud velsigne dig« — der er dem, der siger »Prosit«, men det hører ingen Steder hjemme. Det med at sige »Gud velsigne dig« stammer fra, der en Gang var en slem Nysesygge, som Folk døde af. Naar nogen nøs, vidste man, de havde Sygdommen, og saa var det jo kun naturligt, at man bad Gud velsigne dem«.

Hans Nielsen tav, hans Blik er saa verdensfjernt, det er tydeligt, at denne Samtale har skruet ham tilbage til hans Ungdomsaar. Det begyndte at regne, og jeg brød op:

»Nu skal De begge to have saa mange Tak for alt det interessante, De har fortalt mig fra gamle Dage«.

»Selv Tak«, sagde Maren Sofie. »Det er saamænd ikke interessant for os, for saadan levede Folk, og saadan troede og tænkte man, inden disse nymodens tossede tider kom, Tider, hvor ingen er tilfreds mere. Men Tiden gaar jo rask, naar man saadan snakker, se bare hvor stort et Stykke jeg har strikket, medens De har været her«.

Maren Sofie pegede paa Strømpen, og det var sandelig ogsaa et langt Stykke, hun havde strikket. — Et sidste Blik rundt i den hyggelige lille Stue, og jeg tørnede ud i Efteraarets Regn og Blæst.